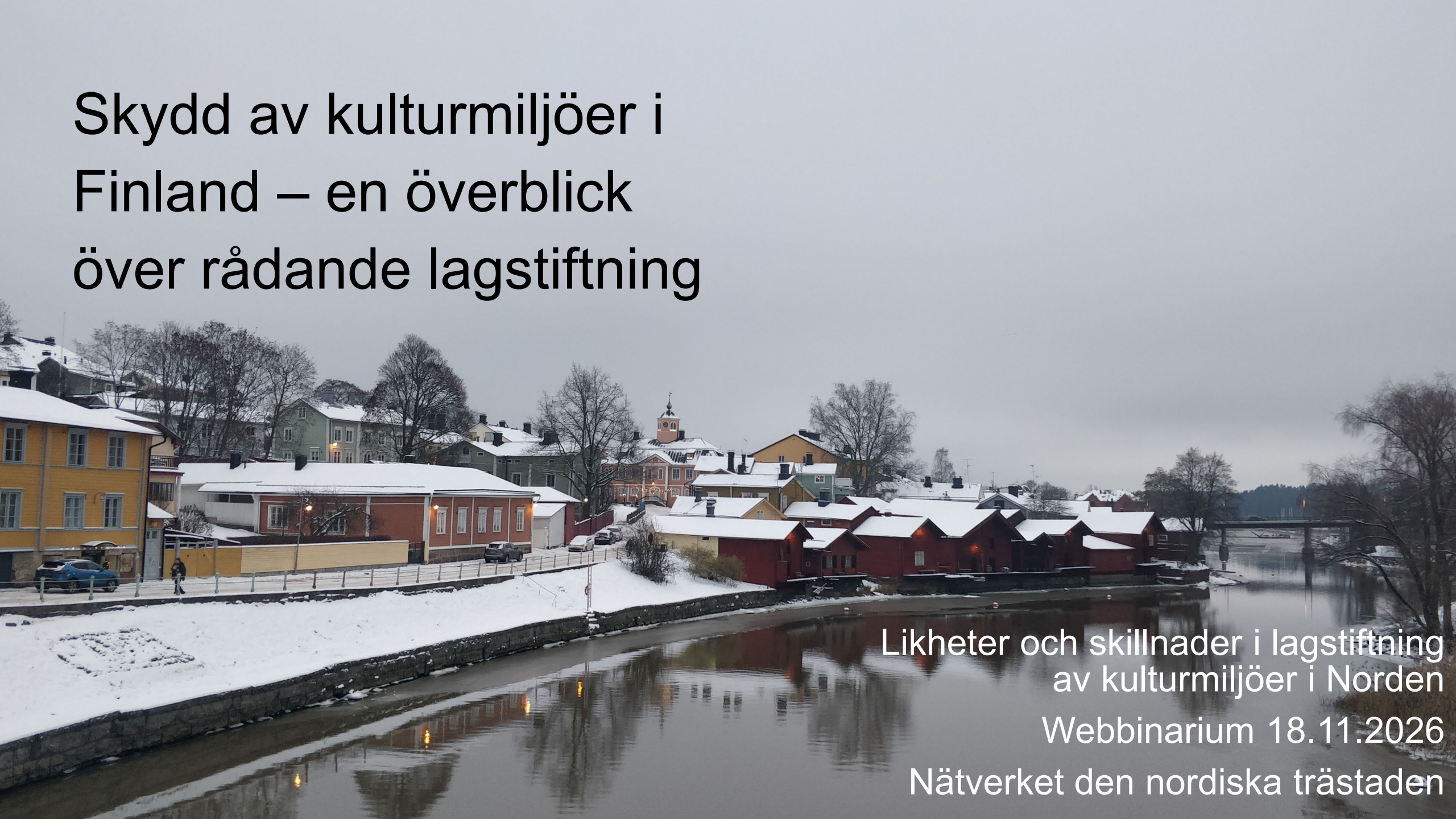
Skydd av kulturmiljöer i Finland – en överblick över rådande lagstiftning

Likheter och skillnader i lagstiftning av kulturmiljöer i Norden

Webbinarium 18.11.2026

Nätverket den nordiska trästaden

Skydd av kulturmiljöer i Finland

- Lagstiftningen om kulturmiljöer
- Vem arbetar med frågor om skydd av kulturmiljön
- Aktuella frågor

Robin Landsdorff

Överarkitekt

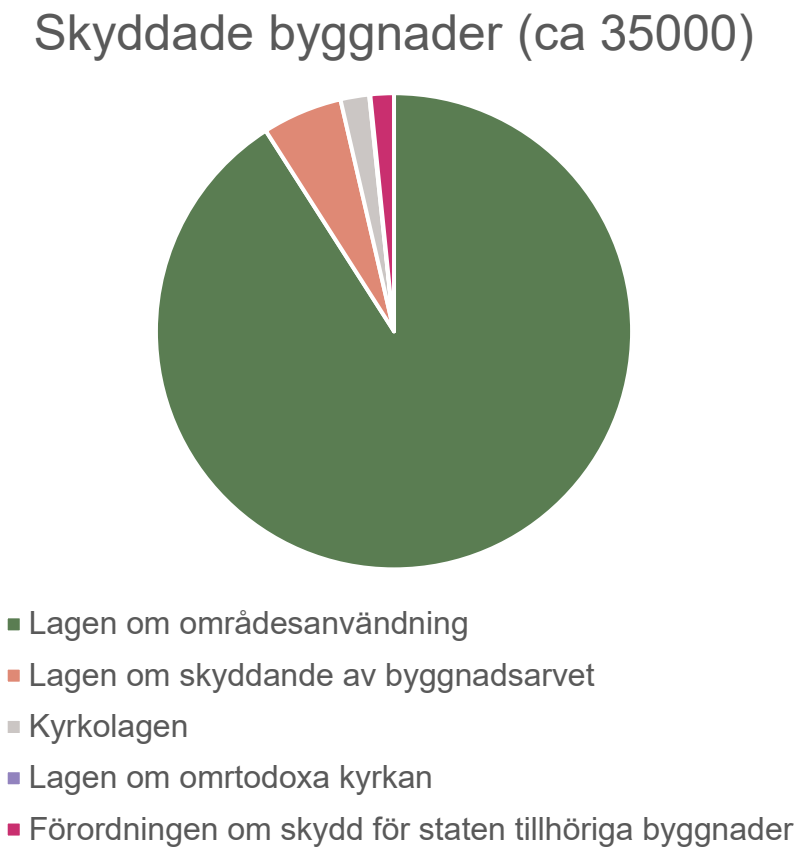
Enheten för restaureringshandledning

Kulturmiljötjänster, Museiverket

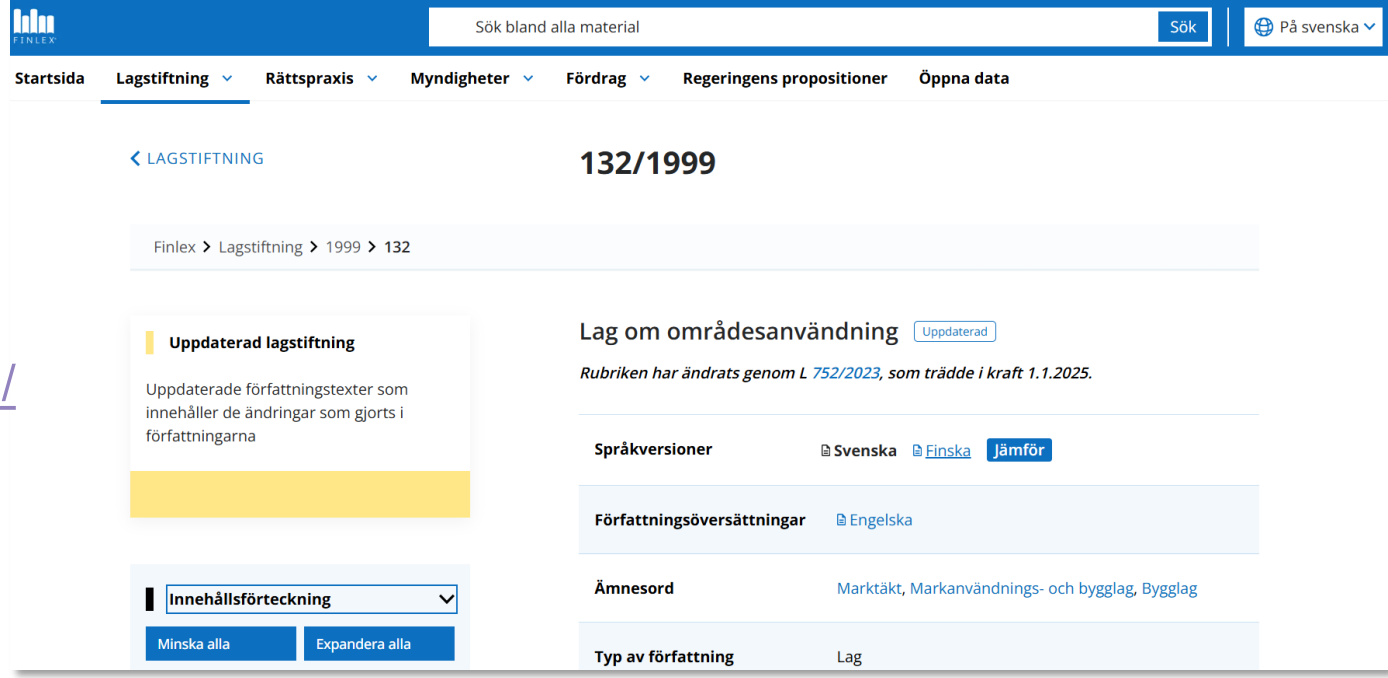
- Arbetat på Museiverket sedan 2017
- Huvudsakliga arbetsuppgifter
  - Restaureringshandledning
    - Byggnader av nationell betydelse
    - Kyrkor

Lagstiftningen – byggd kulturmiljö

- Lagen om områdesanvändning (132/1999)
  - Riksomfattande mål för områdesanvändningen
    - Byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY 2009 – inventering)
    - Arkeologiska objekt av riksintresse
    - Nationellt värdefulla landskapsområden
- Lagen om skyddandet av byggnadsarvet (498/2010)
- Kyrkolagen (652/2023)
- Lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006)
- Förördningen om skydd för staten tillhöriga byggnader (480/1985)

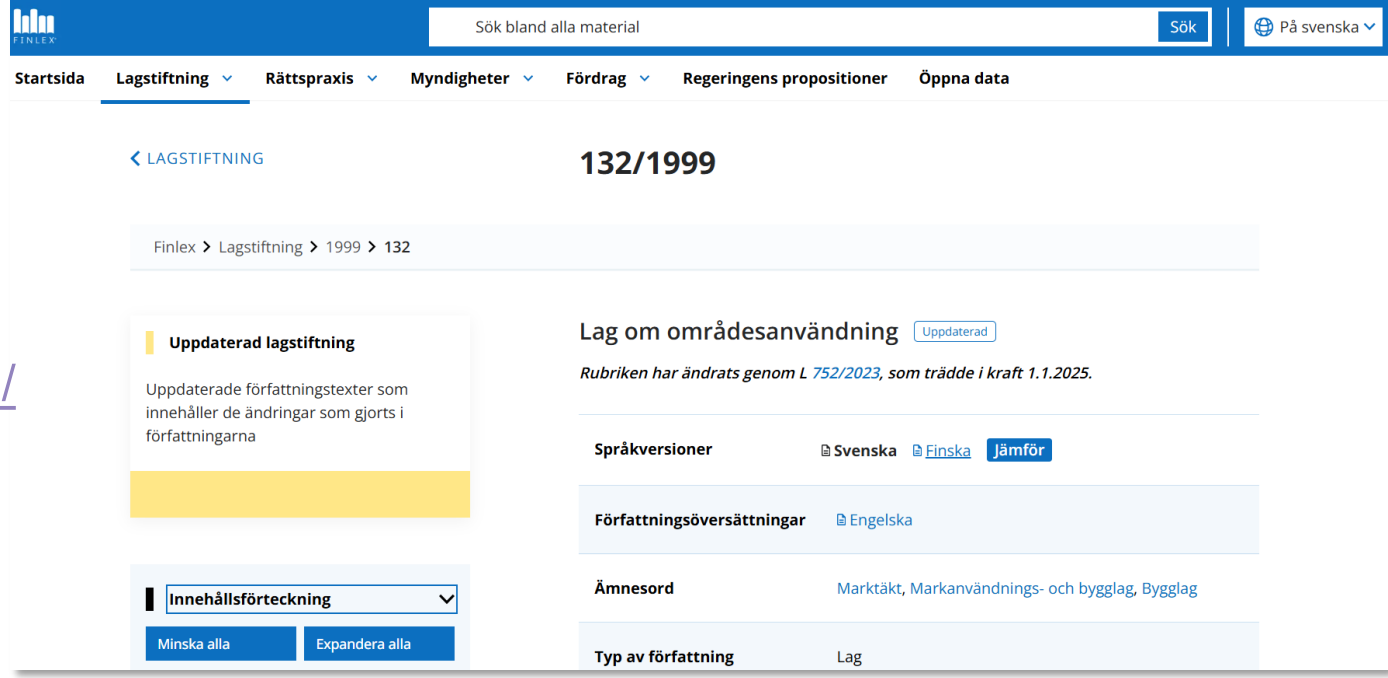

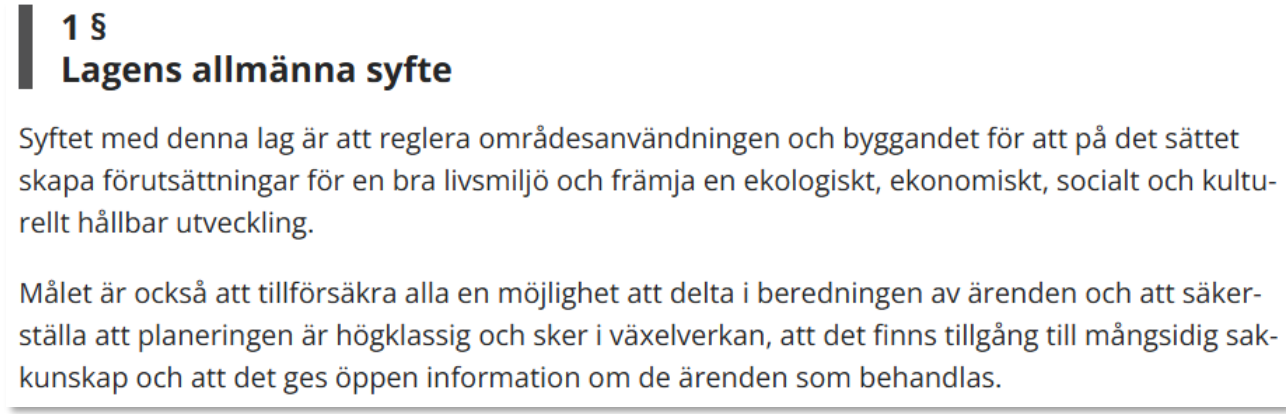
- **Lagen om områdes-användning (132/1999)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/1999/132

Museovirasto

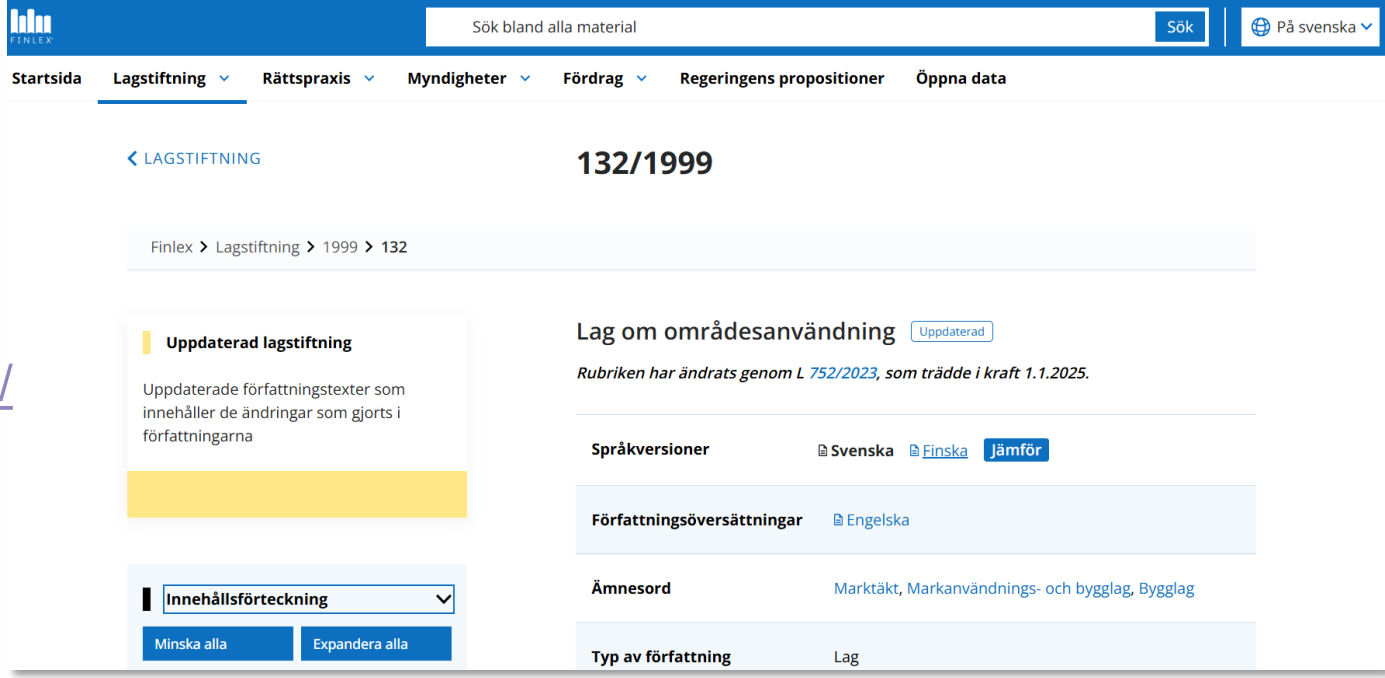
- **Lagen om områdes-användning (132/1999)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/1999/132

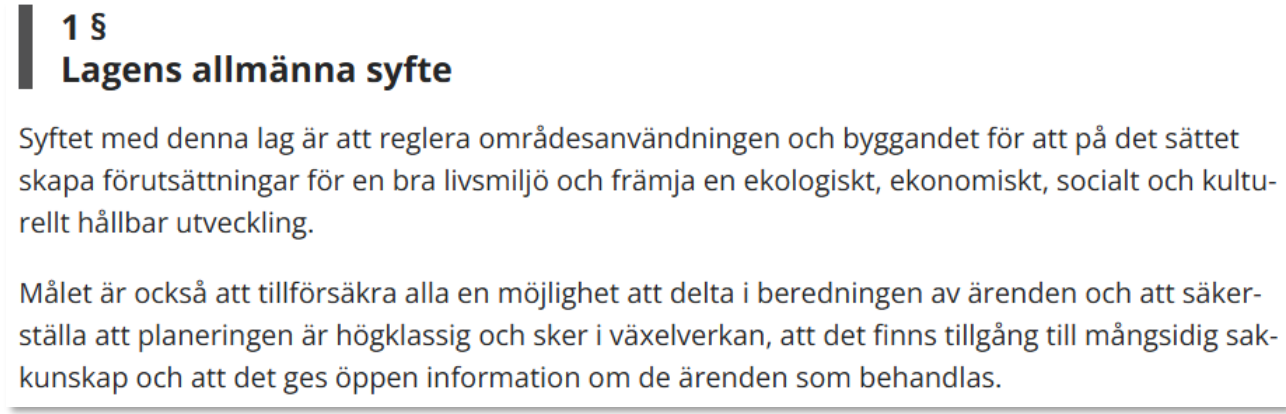

Museovirasto

- **Lagen om områdes-användning (132/1999)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/1999/132
- 4 kap. Landskapsplan
- Planläggning på landskapsnivå och riksomfattande intressen

Museovirasto

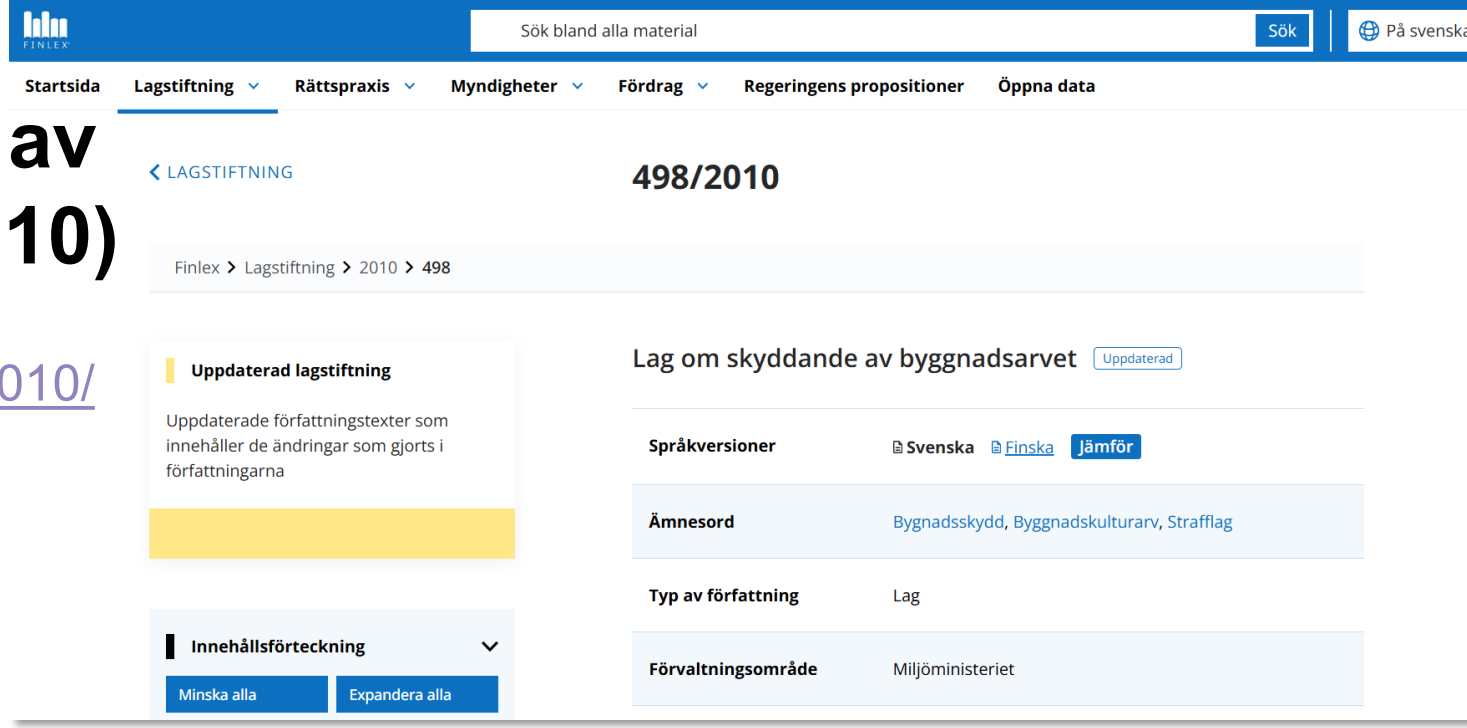
- # Lagen om områdes-användning (132/1999)
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/1999/132

- 4 kap. Landskapsplan
- Planläggning på landskapsnivå och riksomfattande intressen
- 5 kap. Generalplan
  - Kommunal helhetsbild
- Detaljplan
  - De flesta skyddsbestämmelser på detaljplanenivå
  - Kommunalt beslutsfattande

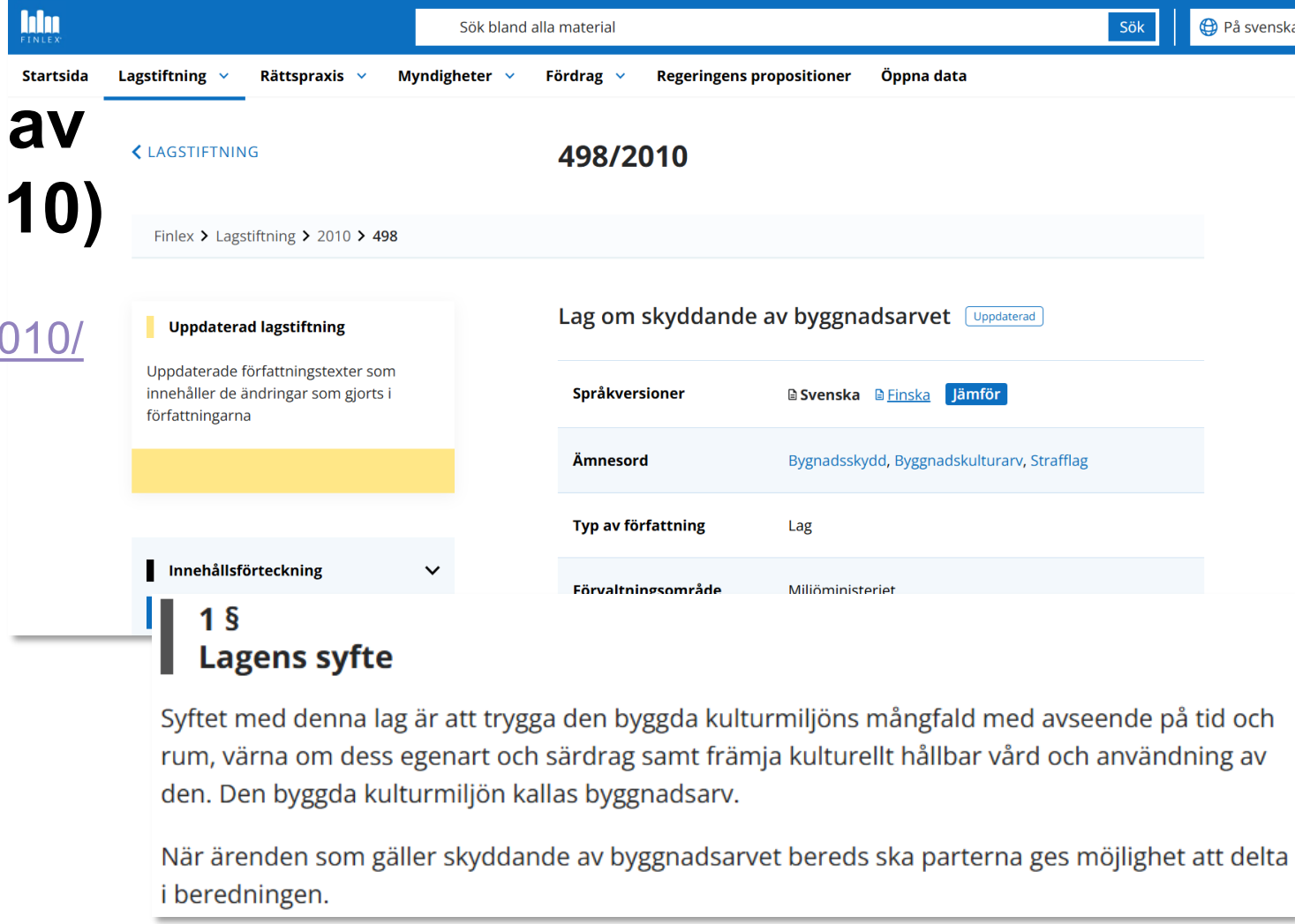

Museovirasto

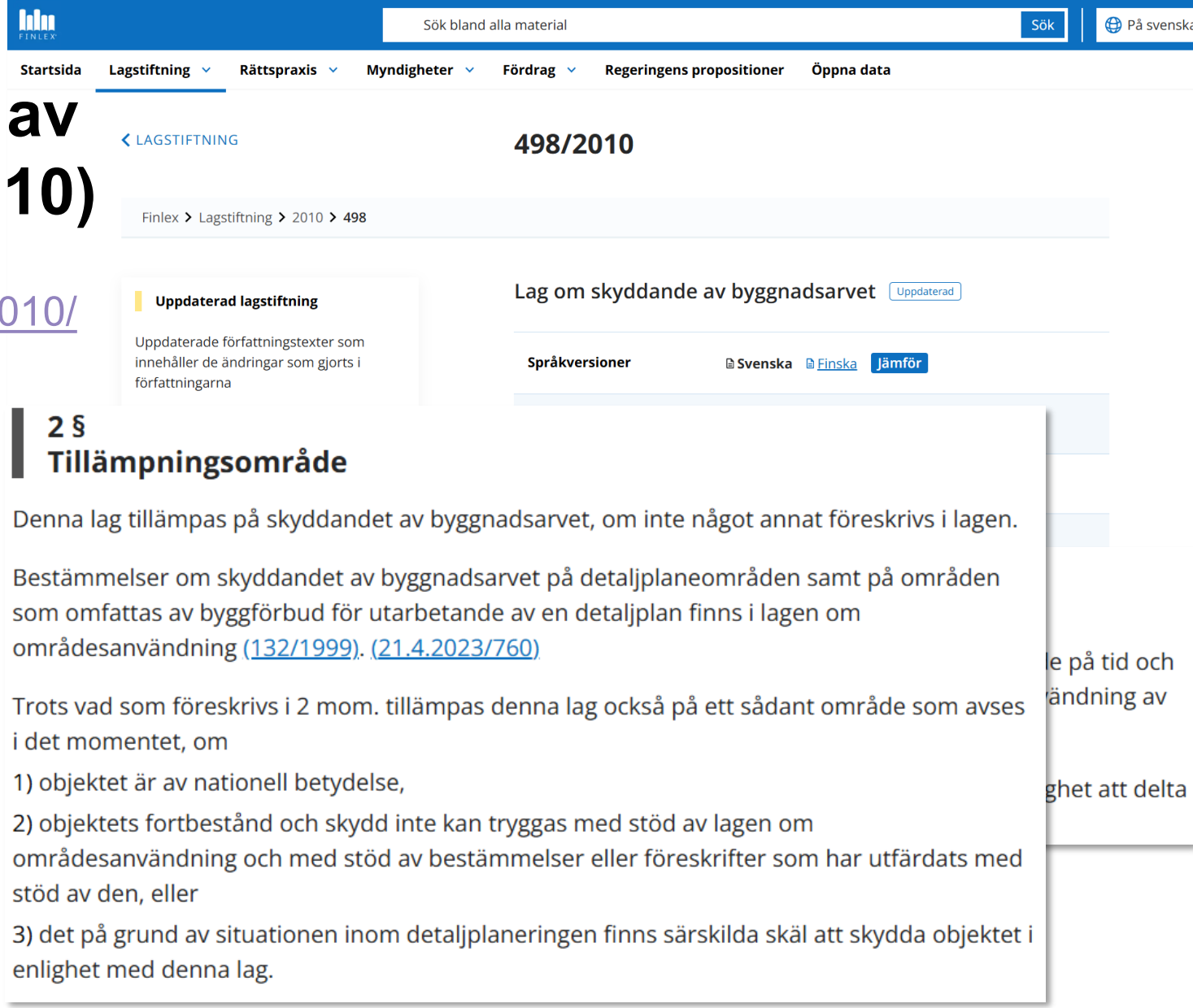
- **Lagen om skyddandet av byggnadsarvet (498/2010)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2010/498

- **Lagen om skyddandet av byggnadsarvet (498/2010)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2010/498

- **Lagen om skyddandet av byggnadsarvet (498/2010)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2010/498

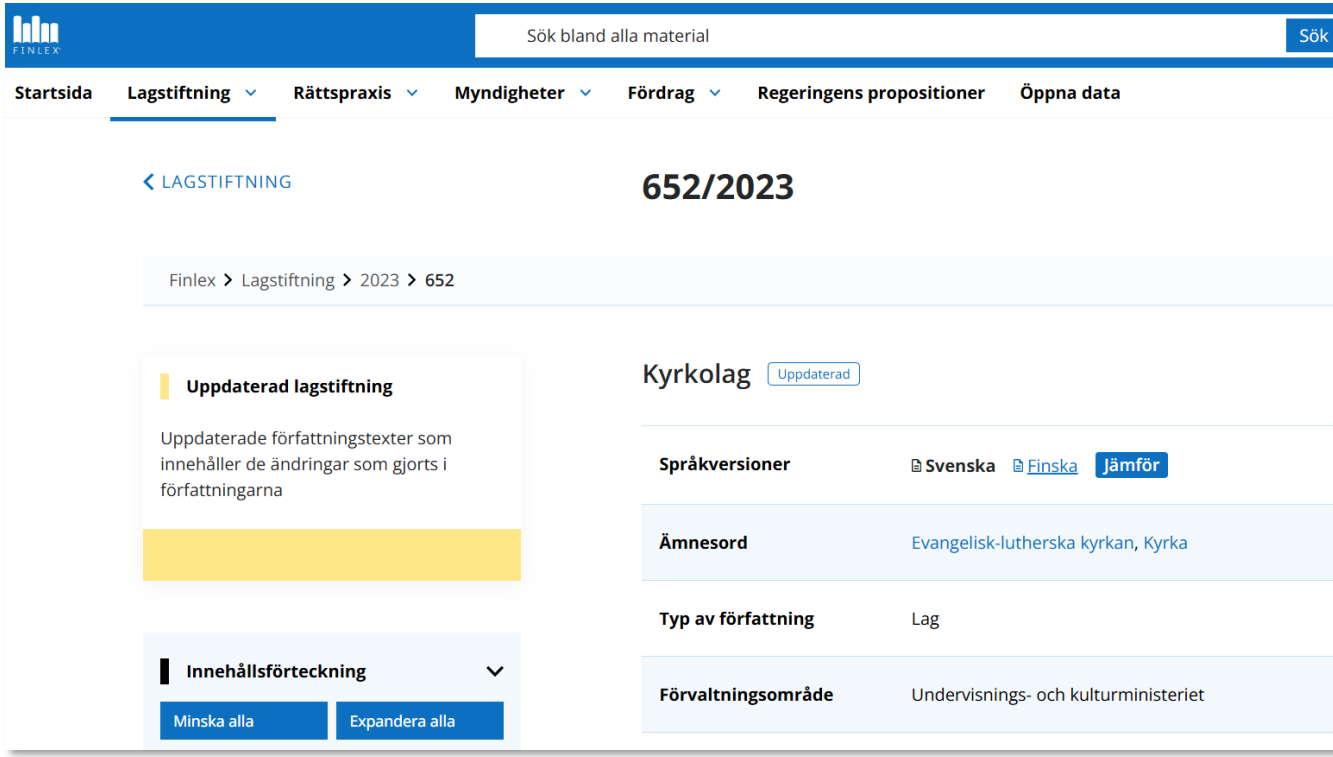

- **Lagen om skyddandet av byggnadsarvet (498/2010)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2010/498

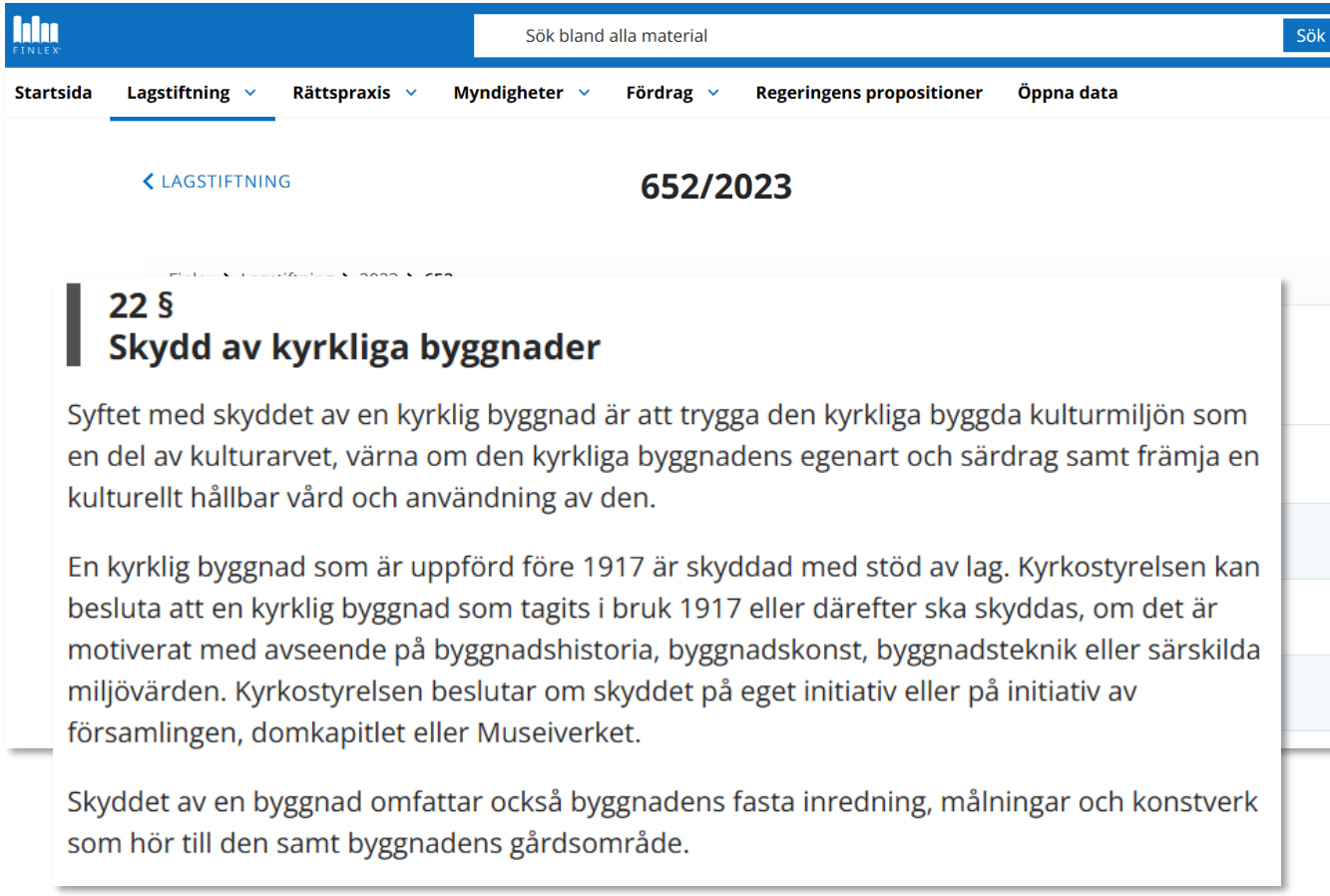

Museovirasto

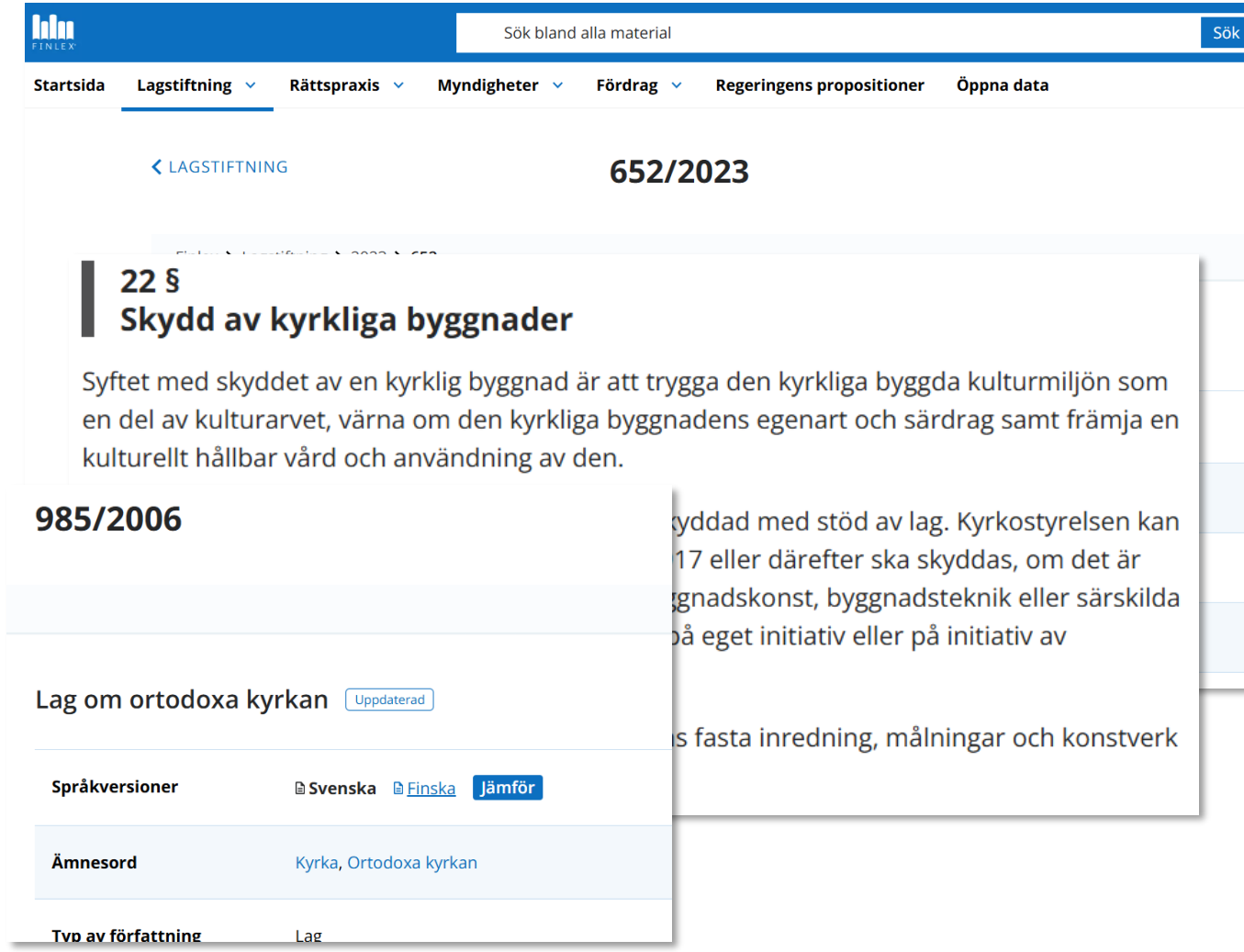
- **Kyrkolagen (652/2023)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2023/652

- **Kyrkolagen (652/2023)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2023/652

- **Kyrkolagen (652/2023)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2023/652
- Lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006)
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2006/985

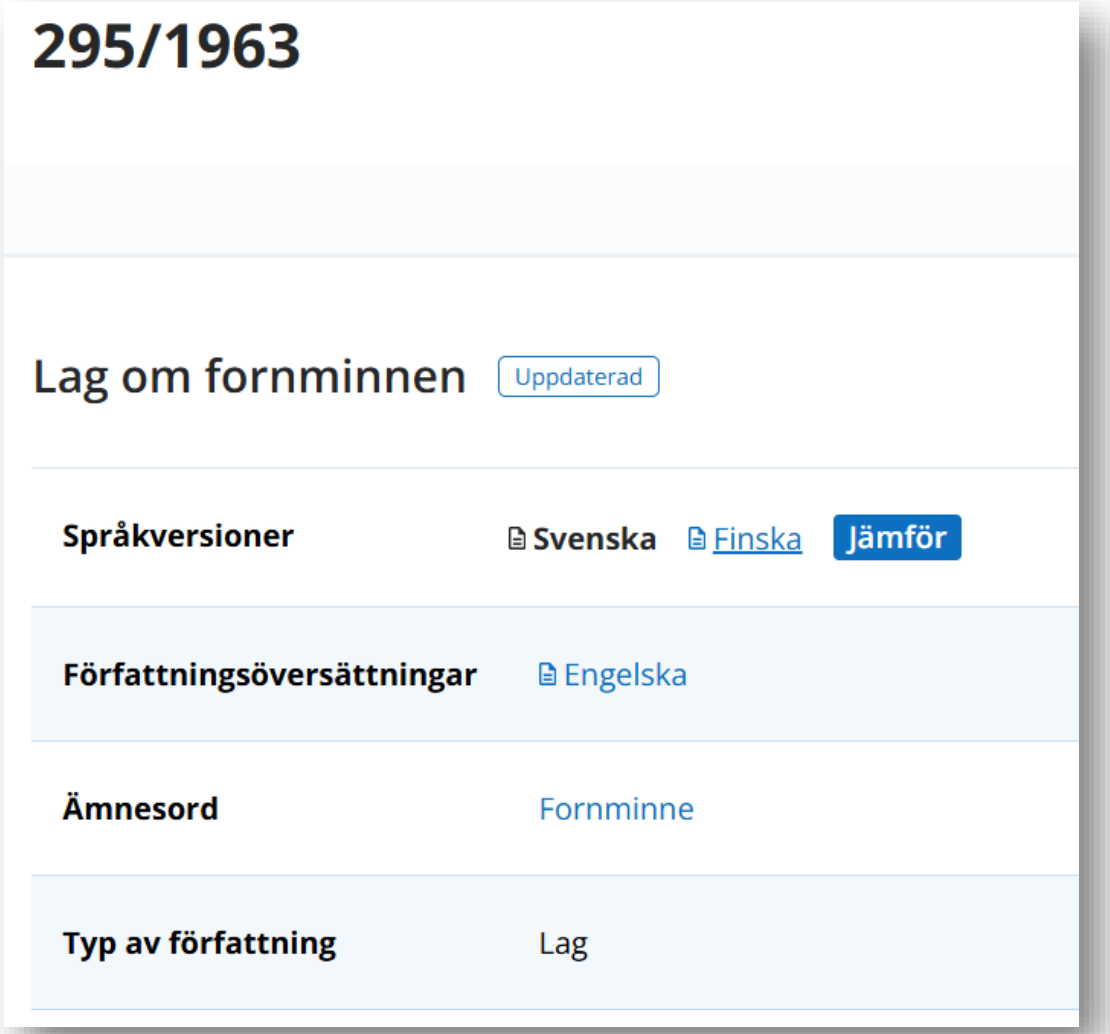

- **Kyrkolagen (652/2023)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2023/652
- Lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006)
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/2006/985

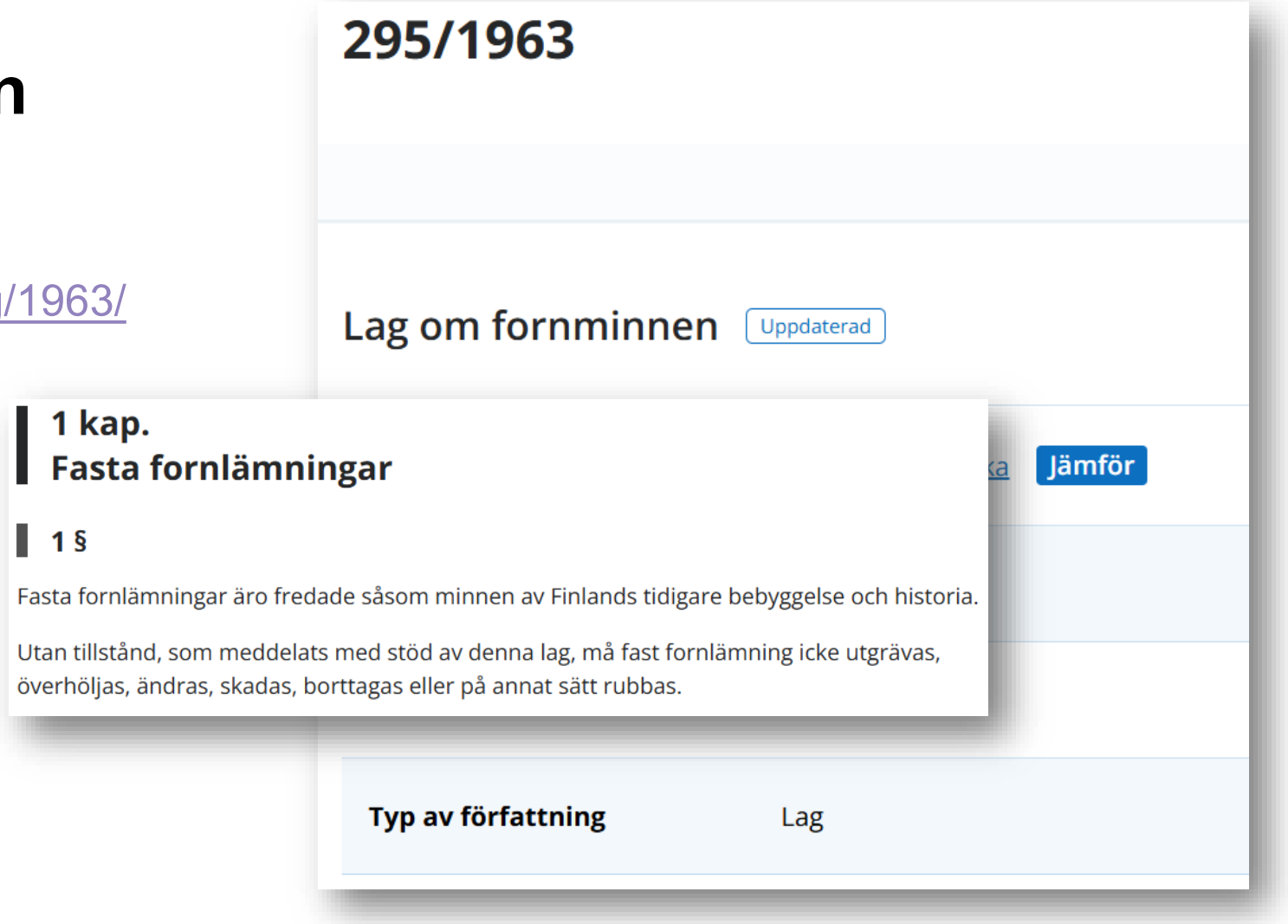

Museovirasto

- **Lagen om fornminnen (295/1963)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/1963/295

- **Lagen om fornminnen (295/1963)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/1963/295

- **Lagen om fornminnen (295/1963)**
  - https://www.finlex.fi/sv/lagstiftning/1963/295

Museovirasto

Vem arbetar med frågor om skydd av kulturmiljön?

- Museiverket, avdelningen för kulturmiljötjänster
  - Ca 45 sakkunniga tjänster
  - Ärenden av riksintresse
  - Lagskyddade byggnader
  - Bidrag för vård av byggnader och miljöer
  - Nationell koordinationsuppgift
- Museerna med regionalt ansvar
  - 22 museer på landskapsnivå
  - personal mellan 2-8 per museum som arbetar med kulturmiljön
  - Byggnader skyddade med detaljplan
  - Arkeologiska kulturarvet
- Tillstånds- och tillsynsverket
  - Bidrag för vård av byggnader och miljöer
  - Beslut om skyddande med lag (498/2010)
- Kyrkostyrelsen
  - Tillstånd för väsentliga ändringar i skyddade kyrkor
  - Bidrag för vård och restaurering av kyrkliga byggnader
- Kommunerna
  - Markanvändnings och –planeringsavdelngingarna
    - Skyddande med detaljplan

Aktuellt inom kulturmiljöarbetet i Finland

- Lagstiftningen revideras
  - Proposition (4/2026) om en ny Lag om områdesanvändning (RP 70/2026 rd)
    - Bland annat föreslås att landskapsplanens roll skulle försvagas
    - Inga bestämmelser om världsarvet
- Byggda miljöer av riksintresse (från 2009)
  - Förberedande arbeten för en revidering
  - Särskild fokus på det moderna byggnadsarvet
- Utvärdering av hur lagen om skyddande av byggnadsarvet fungerar (5/2026-12/2026)
- Lag om det arkeologiska kulturarvet (Förslag 11/2020-10/2023)
  - Fortsatt beredning inom Undervisnings- och kulturministeriet
- Farhågor
  - Klimatförändringens inverkan på byggnadsarvet
  - Energieffektivicering
  - Datacentraler
  - Vindkraftverk

Museovirasto

Tack!